

Klimatomställning av arbetslivet

en presentation från Arena skolinformation

Klimatet och jobben – ett utbildningsmaterial om rättvis klimatomställning

Klimatet och jobben

Ett utbildningsmaterial om rättvis klimatomställning

Den här presentationen bygger på materialet *Klimatet och jobben – ett utbildningsmaterial om rättvis klimatomställning* som finns på arbetslivskoll.se.

Klimatförändringar

Klimatförändringar orsakas av utsläpp av växthusgaser som uppstår vid användning av fossila bränslen som kol, olja och fossilgas.

Användningen av dessa måste därför begränsas och ersättas med förnybara bränslen. Detta är världens forskare överens om och världens ledare har lovat att arbeta för att begränsa klimatförändringarna.

Klimatomställning av arbetslivet

För att minska användningen av fossila bränslen krävs en stor omställning av hela samhället som kommer att få stora konsekvenser för dagens och framtidens arbetsliv.

Klimatomställningen kommer beröra alltifrån produktion, energiförsörjning och transporter till semestervanor, boende och vad vi äter. Våra arbetsplatser kommer i högsta grad beröras av klimatomställningen.

Rättvis klimatomställning – vad är det?

Om industrier och företag med negativ klimatpåverkan läggs ned behöver insatser göras för att inte de tidigare anställda ska bli arbetslösa.

Jobb som är dåliga för klimatet behöver ersättas med nya jobb och människorna som arbetat där behöver ges förutsättningar och möjligheter att delta i det nya klimatvänliga arbetslivet. Detta kallas för rättvis klimatomställning.

Omställningen är redan påbörjad

Redan i dag har det svenska arbetslivet börjat ställa om för att minska utsläppen av växthusgaser. Till exempel finns det fabriker som producerar fossilfritt stål och kommuner som gör stora satsningar på utbyggd kollektivtrafik med förnybara bränslen.

Det blir även allt vanligare med verksamheter som möter den ökade efterfrågan på att handla begagnat, samäga, låna och reparera alltifrån kläder till verktyg eller leksaker.

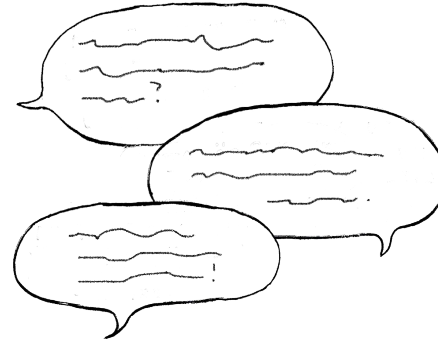

Diskutera

Hur kan arbetslivet göras mer klimatvänligt?

Vilka exempel på påbörjad klimatomställning av arbetslivet känner du till?

Hur skulle en rättvis klimatomställning kunna gå till på er skola eller i ert närområde?

Jordens planetära gränser

En grupp forskare vid Stockholm Resilience Centre har lanserat begreppet planetens gränser, inom vilka ett tryggt liv för mänskligheten är möjligt.

Att överträda gränserna leder till oåterkalleliga skador som inte kan repareras. Sex av de nio planetära gränserna är överträdna vilket innebär ett stort hot mot planetens motståndskraft.

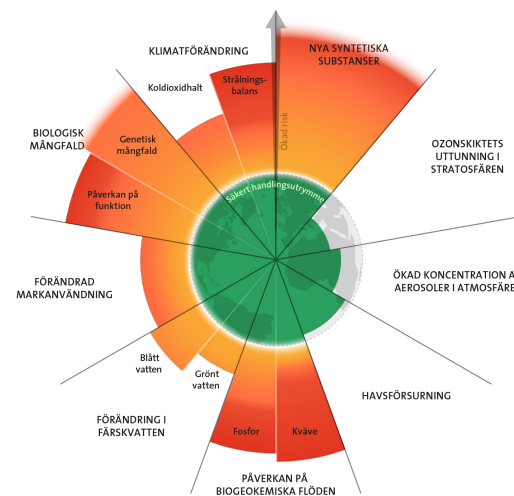

Bild: Stockholm Resilience Center och WWF.

Parisavtalet

Parisavtalet är ett globalt klimatavtal från 2016. I det lovar de undertecknande länderna att arbeta för att begränsa klimatförändringarna genom att minska utsläppen av växthusgaser.

Temperaturökningen ska hållas under 2 grader och helst inte överstiga 1,5 grader. Avtalet säger även att länderna ska öka människors möjligheter att anpassa sig till klimatförändringarnas negativa effekter.

FN:s klimatpanel IPCC

Varje år släpper FN:s klimatpanel IPCC, där världens ledande klimatforskare ingår, en rapport om klimatförändringarna och deras effekter och hur det går med arbetet med att minska den globala uppvärmningen.

Budskapet i de senaste årens rapporter är att enorma utsläppsminskningar behöver göras omgående. Hur vi agerar de närmaste åren är avgörande för att vi ska kunna begränsa klimatförändringarna, och dessa måste behandlas som ett hot mot mänsklighetens och planetens överlevnad.

FN:s hållbarhetsmål – Agenda 2030

2015 enades världens ledare om Agenda 2030, en vision för hur världen ska se ut år 2030. Samtidigt antogs FN:s 17 globala hållbarhetsmål för hållbar utveckling som ska uppnås till år 2030.

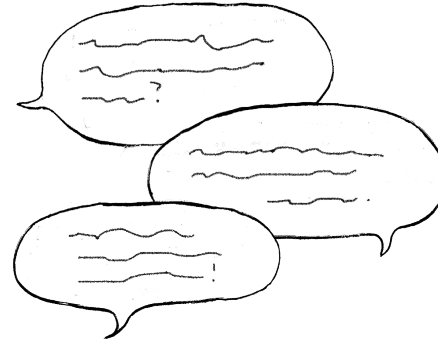
Målen syftar till att utrota fattigdom och hunger samt att uppnå hållbar utveckling och rättvisa, jämlika och jämställda samhällen.

Diskutera

Vad är det viktigaste att göra för att begränsa klimatförändringarna?

Hur ser ett klimatvänligt samhälle ut? Vilka är de största skillnaderna mot dagens samhälle?

Hur ser framtidens klimatsmarta arbetsliv ut?

Ingen kan med säkerhet veta hur framtidens arbetsliv kommer att se ut, eftersom framtiden är beroende av de val som vi gör i dag. Men hur vi föreställer oss framtiden påverkar också vårt agerande i dag.

Diskutera

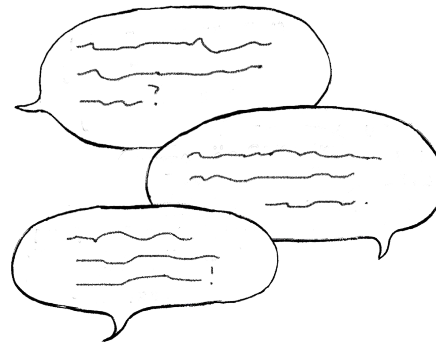
Hur kommer framtidens klimatsmarta arbetsliv se ut?

Vad kommer vi producera och konsumera för varor och tjänster? Hur kommer transporter och resor ske?

Vilken sorts energi kommer vi använda? Vad kommer vi köpa in och investera i?

Vilken teknik kommer vi att använda?
Vad kommer vi att äta?

Vad kommer vi arbeta med? Hur kommer arbetsvillkoren se ut?

Skrivövning – En dag på jobbet år 2045

Tänk dig att du vaknar en dag år 2045 i ett Sverige som har genomfört en rättvis klimatomställning, uppfyllt sina klimatmål och blivit ett samhälle med betydligt mindre utsläpp av växthusgaser än i dag.

Vad tror du att du kommer att jobba med år 2045?

Hur ser det ut på arbetsplatsen?

Vilka varor eller tjänster producerar ni? Hur går produktionen till?

Vilka jobbar där och vad jobbar de med? Hur är arbetsvillkoren? Hur många timmar arbetar ni per dag?

Vilka gröna jobbförhöjningar har ni på arbetsplatsen?

Hur tar ni er till jobbet? Vad äter ni till lunch?

Hur värms lokalerna upp?

Övning – fyra hörn

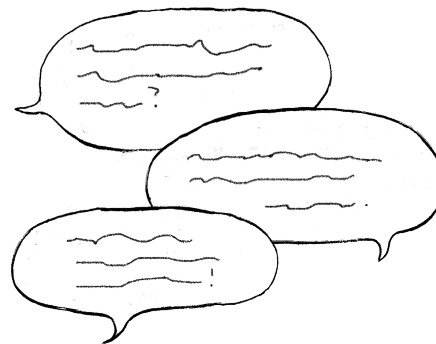
Ställ dig i det hörn som stämmer bäst in på hur du tycker.

Prata med dem i samma hörn.

Alla hörn berättar vad de pratat om.

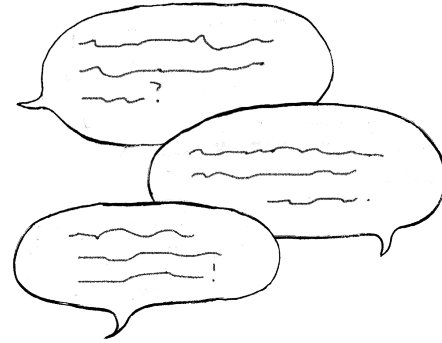
De som vill får byta hörn.

Diskussion.

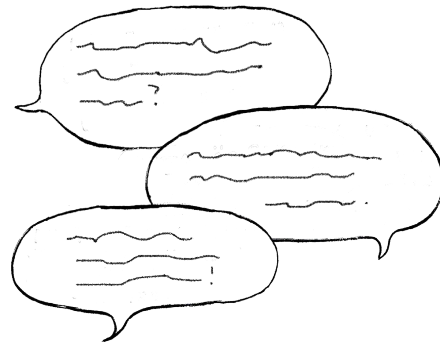
Det viktigaste att se över för att göra en arbetsplats mer klimatvänlig är

1. Konsumtion och inköp
2. Transporter
3. Mat
4. Något annat

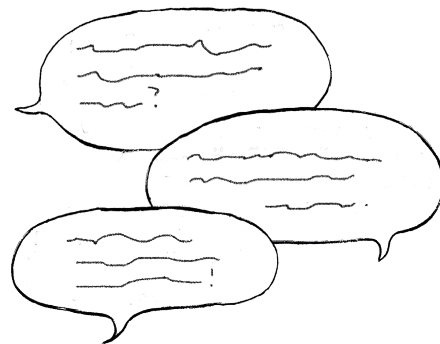
De som har det största ansvaret för att göra våra arbetsplatser mer klimatvänliga är

1. Politikerna
2. Arbetsgivarna
3. De anställda
4. Någon annan

På en arbetsplats år 2045 är det mest roligt att du hittar

1. Kortare arbetsdagar
2. Tjänstecyklar
3. Insekter till lunch
4. Något annat

Ta reda på mer

På arbetslivskoll.se hittar du bland annat följande material. Alla material har en tillhörande lärarhandledning. De flesta finns även tillgängliga som ljudbok.

Klimatet och jobben – ett utbildningsmaterial om rättvis klimatomställning

Arbetslivet – om arbetsmarknaden i Sverige och världen

Digitaliseringens påverkan på arbetslivet

Filmerna Vanliga frågor om arbetslivet 1 och 2

En serie om arbetsmiljö

Illustration av Julia Balke och Sofia Lucas, ur materialet *En serie om arbetsmiljö*.